

Norwegian Anti Counterfeit Group/
Norsk forening mot piratkopier

Nærings – og handelsdepartementet
v/Forsknings – og innovasjonsavdelingen

Postboks 8014 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 4. desember 2012

Innspill til Stortingsmelding om immaterielle rettigheter

Vi viser til Regjeringens beslutning om å utarbeide en stortingsmelding om immaterielle rettigheter, samt til den senere utsatte fremleggelse av denne meldingen til våren 2013.

Videre viser vi til evalueringen av innspillskonferansen som NHD avholdt den 29. august 2012, hvor departementet ønsket innspill som kunne bidra til at alle relevante perspektiver blir tatt i betraktning i departementets arbeid. I departementets egen evaluering er det fremhevet at fire områder pekte seg spesielt ut på nevnte konferanse:

1. Bevissthet og kompetanse om immaterielle verdier og rettigheter
2. Behov for et harmonisert regelverk og forbedring av eksisterende regler og ordninger
3. Økning i omfang av piratkopiering og vareforfalskning
4. Patentstyrets fremtidige rolle

Selv om det er sent i prosessen, forstår NACG det slik at det fortsatt er åpent for å komme med innspill til arbeidet med stortingsmeldingen og ønsker derfor å rette følgende kommentarer til punkt 3 ovenfor:

NACG registrerer med glede at det i departementets forberedende arbeid er fokusert på piratkopier og de omfattende konsekvenser slike varer fører med seg – slik det fremstår på nettsiden deres:

”Piratkopiering har blitt et økende problem verden over og er ofte knyttet til alvorlig kriminalitet som mafiavirksomhet, menneskesmugling og hvitvasking. Virksomheten har store negative konsekvenser for samfunnet, næringslivet og folk flest, bl.a. på grunn av økt helseskade. Årlig skjer flere unødvendige dødsfall som følge av falske merkevarer.

Den samlede økonomiske verdien av forfalskede og piratkopierte produkter er blitt anslått til 650 mrd USD per år. Totalt tyder prognoser for 2015 på at den globale verdien av vareforfalskninger og piratkopiering kan utgjøre opp til 1 770 mrd USD.

Markedet for digital piratkopier av musikk, film og programvare anslås til å utgjøre mellom 30 mrd USD og 75 mrd USD hvert år.

Vareforfalskninger og piratkopiering anslås å koste G20-landene over 125 mrd USD hvert år i bortfall av skatteinntekter og lignende. Anslagsvis 2,5 millioner arbeidsplasser har gått tapt som følge av vareforfalskninger og piratkopiering .”

Her kunne man dessuten tilføyd at det i flere tilfeller er avdekket at piratkopier brukes til finansiering av terrorvirksomhet.

Det springer i øynene at når det er på det rene hvilke omfattende negative, til dels dramatiske, problemer som følger i kjølvannet av piratkopier, er det åpenbart at det må rettes kraftige tiltak for å forhindre innførsel og handel med slike varer i Norge. Ikke bare av hensyn til de deler av norsk næringsliv som rammes direkte, men også av klare solidaritetshensyn, både med EU og USA hvor de økonomiske konsekvensene er alvorlige og ikke minst med land i tredje verden hvor piratkopierte medisiner fører til dødsfall. Mørketallene er store, men bare relaterte til falske malaria –og tuberkulosemedisiner estimeres det med mellom 500.000 og 700.000 dødsfall pr. år.

Derfor ser NACG med en viss bekymring på den parallelle prosess som pågår i forbindelse med høringsnotatet ”*Styrking av lovgivningen om håndhevingen av industrielle rettigheter m.m.*” <http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2011/horing---styrking-av-lovgivningen-om-hand/horingsnotat.html?id=640287>

Her er vår generelle oppfatning at den bebudede styrkingen på langt nær er tilstrekkelig, og særlig biter vi oss merke i følgende uttalelse i notatet:

”Selv om det foreslås en skjerping av reglene om straff, legges det opp til at sivilrettslig håndheving fortsatt skal være det primære, og at strafferettslig forfølgning bare rent unntaksvil være aktuelt”

Selv om det tradisjonelt i Norge har vært rettighetshavers lodd å håndtere alt fra etterforskning til rettslig forfølgelse og ikke minst bære alt økonomisk ansvar for å forhindre piratkopier, kan ikke denne offentlige ansvarsfraskrivelsen vedvare.

Hvis man leser utdraget fra nettstedet deres vi har sitert over, og i neste rekke uttaler at det i hovedsak må være opp til private parter å håndtere dette problemet - er mangelen på logikk fra Regjeringens hold tydelig. Organiserte kriminelle grupperinger som står bak menneskehandel, smugling av narkotika, våpen m.m. vil i prinsippet skånes for strafferettslig forfølgning så lenge de ”bare” handler med piratkopier.

Vi skal ikke lenger enn til Sverige for å finne en helt annen tilnærming til dette, jf. informasjon fra *Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott / National Intellectual Property Crime Unit* (våre uthevninger):

*”Åklagarmyndigheten har sedan 2008 två utsedda åklagare som arbetar enbart med IP-frågor. Vi handlägger samtliga immaterialrättsutredningar i hela Sverige och är även kontaktytan internationellt. **Numera har vi utökat vår grupp till fyra åklagare** (sedan i somras). Vi har en nationell samordnare hos polisen, Paul Pintér vid länskriminalpolisen i Stockholm, till vår hjälp samt utredningsgrupper i Stockholm, Göteborg och Malmö.”*

Vi foreslår at det nedsettes et arbeidsutvalg fra politi – og påtalemyndighet med henblikk på å adoptere en identisk modell i Norge.

Et annet punkt, som NACG allerede har spilt inn via presseoppslag, er at man bør innføre, i det minste drøfte/problematisere, et generelt forbud mot piratkopier. Dette vil si et forbud mot innførsel/erwerb av piratkopier ikke bare i næringsvirksomhet, men også for privatpersoner.

Fordelene med et slikt forbud er klare:

- For det første vil det medføre en effektiv stopper av det som i dag er en bevisst strategi for gjengangere – nemlig å ta inn partier på 10 – 30 enheter og eventuelt vise til at det er gaver til en storfamilie dersom partiet blir stanset i tollene.
- Den individual – og almenpreventive effekt vil på sikt være betydelig – dersom piratkopier er ulovlig vil nordmenn gradvis rette seg etter dette og for nye, oppvoksende generasjoner vil det være en selvfølge.

Det synes som om det eneste motargument vi er blitt presentert, er at en ikke ønsker å ramme uskyldige forbrukere som har handlet sine piratkopier i god tro. Dette har vi imidlertid vanskelig for å akseptere, all den tid et forbud nettopp vil tjene til å verne forbrukerne mot piratkopier. Videre vil et forbud skjerpe den kritiske sans betydelig, og få forbrukerne til å tenke seg nøye om hvis et tilbud er for godt til være sant (hvilket det jo nettopp ofte er).

NACG ser også med bekymring på at det tilsynelatende utredes et *de facto varemerkeforbud* for tobakksvarer i Norge. Selv om NACG selvsagt ikke er motstander av arbeidet med å redusere helseskader som følge av tobakksbruk, mener vi at et forbud mot bruk av varemerker på tobakksprodukter faktisk vil kunne innebære større skade en nytte for samfunnet. Ved å tvinge produsentene til å fjerne varemerkene – selve garantien for et produkts kommersielle opprinnelse - fra deres varer, åpner man for at produksjonen av piratkopier blir vesentlig forenklet.

Dermed vil man kunne oppleve at falske sigaretter blir et like stort problem i Norge som andre steder i verden, hvor nettopp sigaretter utgjør en av de aller største enkeltkategoriene for piratkopiering. Skulle man få en eksplosiv vekst av falske sigaretter i Norge vil det – med alt man vet (og ikke vet) om innholdet i piratkopierte sigaretter – neppe være spesielt helsefremmende. Man vil da stå igjen med å ha svekket den intellektuelle eiendomsrett og varemerkerettigheter, uten å oppnå den ønskede helsegevinst.

Kort oppsummert har NACG følgende anbefalinger:

- Straffenivået må heves betraktelig (NHO og TAD har i likhet med NACG tatt til orde for opp til 6 år – slik som i Danmark og Sverige)
- Økte straffer må kombineres med øremerkede ressurser til politi og påtalemyndighet.
- Videre bør et generelt forbud innføres da dette er det desidert mest effektive tiltak for å reduseres Norge (og norske forbrukere på ferie) som et marked for piratkopier.
- Immaterielle rettigheter må ivaretas og hensyntas også innenfor områder hvor det umiddelbart ikke synes åpenbart, eksemplifisert ved de utilsiktede konsekvenser et varemerkeforbud for tobakksvarer vil medføre.

Vi ser med interesse frem til fremleggelsen av Stortingsmeldingen neste år og ønsker lykke til med det videre arbeid.

Ta gjerne kontakt hvis dere har spørsmål til noe.

Vennlig hilsen,

NACG - Norwegian Anti Counterfeit Group

v/ Christoffer Vedal, styreleder

Kopi til:

Næringskomiteen, Stortinget

Justisdepartementet

Justiskomiteen, Stortinget